

ТРЕЋИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС ЗА ВИЗАНТИСКЕ СТУДИЈЕ У АТИНИ

Према закључку донесеном 16 априла 1927 у завршној седници другог међународног конгреса за византиске студије у Београду, одржан је од 12 до 18 октобра 1930 трећи конгрес у Атини. Организациони комитет са С. Менардосом као претседником, Дим. Папулиасом као потпредседником и Анаст. Орландосом као генералним секретаром учинио је све, да конгресу осигура што плоднији и успешнији рад. Конгрес је био врло добро посећен; осим Русије биле су претстављене све земље, у којима има радника на пољу византологије; али Русија ипак није остала без претставника јер су биле заступљене руске научне установе у Чехословачкој и нашој држави. Делегација наше државе била је веома бројна и у њој су била заступљена сва наша научна средишта и научне установе у којима се негују византиске студије. Свечано отварање конгреса извршено је у присуству претставника грчке владе и цркве 12 октобра 1930. С обзиром на многостраност и разноврсност пријављених предавања формирао се конгрес у четири секције: филолошку, историску, правну и археолошку. За предавања пак која су прелазила оквир специјалне секције и била од општег интереса биле су предвиђене заједничке седнице свих секција.

У следећем наводим по хронолошком раду предавања одржана у појединим секцијама, ограничавајући се у општој, историској, правној и филолошкој секцији на најважнија, а у археолошкој на она, која су за нас од непосредног интереса.

ОПШТА СЕКЦИЈА.

- E. Darkó*, I. B. Bury;
Ch. Diehl, La légende de l'empereur Théophile;
Γ. Χατζιδάκις, 'Ο θησαυρὸς τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς;
A. Heisenberg, Die Byzantinistik nach dem Weltkriege, ihre Entwicklung und ihre Ziele;
G. Millet, Le psautier byzantin à illustrations marginales;
P. Skok, La linguistique interbalcanique et la byzantinologie (ср. предавачев чланак *Byzance comme centre d'irradiation pour les mots latins des langues balcaniques*, у часопису *Byzantion* VI [1931] 571—578);
H. Grégoire, Les sources de Diogénis Akritas

ФИЛОЛОШКА СЕКЦИЈА.

- R. Vári*, Desiderata der byzantinischen Philologie auf dem Gebiete der mittel-griechischen Kriegswissenschaftlichen Litteratur (публикован у часопису *Byzantinisch—Neugriechische Jahrbücher* VIII [1931] 225—232);
Гу. Moravcsik, 'Η χειρόγραφος παράδοσις τοῦ „De administrando imperio“;
M. A. Andreeff, Sur l'élément social et politique de quelques livres byzantins de mantique;
I. Salaville, De l'hellénisme au byzantinisme;
A. Jelačić, Byzance et le Byzantinisme dans la littérature russe du XIXe siècle;
G. Hadjidakis, Sprachliche Erscheinungen im Mittelgriechischen;

Ε. Παζόπουλος, Περὶ τῆς ἀναγκαίας συναφείας τῆς ἀρχαίας καὶ μεσαιωνικῆς λεξικογραφίας;

Π. Φουρίκης, Περὶ συστάσεως ἀρχείου κηρίων, ἐθνικῶν καὶ τοπικῶν ὀνομάτων τῆς βυζαντινῆς περιόδου καὶ περὶ τοῦ ἐθνικοῦ „Ἀρβανίτης“;

Fr. Schehl, Die Kaiserzeit bis Diokletian in ihrer Darstellung bei Malalas.

ИСТОРИСКА СЕКЦИЈА.

V. Laurent, Les sources à consulter pour l'établissement des listes épiscopales du patriarcat byzantin;

P. Nikov, Die Stellung der bulgarischen Kirche zum Patriarchat von Konstantinopel um das Jahr 1235;

Iv. Snegarov, Νέον ἀντίγραφον τοῦ κώδικος τῆς ποτὲ ἀυτοκεφάλου ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρίδος (изашло под насловом „Новъ преписъ на Кодекса на Охридската архиепископия“ у Годишникъ на Софийския Университетъ. VI. Богословски Факултет. София 1931, стр. 276—306 + I—IV);

D. Anastusijević, La chronologie de la guerre russe de Tzimiscès (штампано у часопису Byzantion VI [1931] 337—342);

G. Novak, Constantinus Porphyrogenitus und Thomas Archidiaconus über die Zerstörung römischer Städte in Dalmatien;

N. Radojčić, Les sources grecques pour la bataille de Kossowo (публиковано на српском језику у овом часопису т. VII—VIII [1929/30] 163—175 и на немачком језику под насловом „Die griechischen Quellen zur Schlacht am Kosovo Polje“ у часопису Byzantion VI [1931] 241—246; ср. о овом и чланак Н. Grégoire-a L'opinion byzantine et la bataille de Kossowo у Byzantion VI [1931] 247—251);

Σ. Θεοτόκης, Περὶ τῶν συμμαχιῶν τῶν μεσσηνιακῶν Δυνάμεων ἀρχομένου τοῦ ἰδαίῳνος, κατὰ τῆς καθόδου τῶν Τούρκων εἰς τὰς νήσους καὶ τὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου;

A. Soloviev, Les archontes grecques dans l'empire d'Etienne Douchan (штампано на руском језику у часопису Byzantinoslavica, II [1930] 275—287);

N. Banescu, Les relations entre Gênes et l'empire de Trebizonde dans la première moitié du XVe siècle;

VI. Mošin, Anonyme de Cambridge du Xe siècle concernant les relations des Khazares avec les Russes et l'empire byzantin (ср. предавачев чланак Les Khazares et les Byzantins у часопису Byzantion VI [1931] 309—325);

Fr. Dölger, Johannes VII, Basileus und Autokrator der Rhomäer 1390—1408 (публиковано у Byz. Ztschr. XXXI [1931] 231—236);

N. Vulić, La nationalité des Dardanes;

Fr. Dvornik, Byzance et la grande Moravie;

C. Marinesco, Les relations de l'empereur Constantin Paléologue avec l'Occident;

N. Županić, Zur Frage der Abkunft der Anten;

Δ. Κ. Τσοποτός, Περὶ ἐγκαταστάσεως τοῦ σλαβικοῦ ἔθνους τῶν Βελεγεζιτῶν παρὰ τὸν Παγασιτικὸν Κόλπον;

J. Radonitch, Kritobulos, historien byzantin du XVe siècle;

J. Zeiller, Le site de Iustiniana prima;

K. Ἀμαντος, Beiträge zur Geschichte der Agrarverhältnisse von Byzanz und der Slaveneinfälle;

J. Gay, L'abbayé de Cluny et Byzance au début du XIIe siècle;

Α. Σιγάλας, Περὶ τοῦ Ἀρχείου τῆς Μονῆς τῶν Ἱβήρων καὶ τῆς μελετωμένης ἐκδόσεως τῶν βυζαντινῶν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων τοῦ Αγίου Ὁρους.

ПРАВНА СЕКЦИЈА.

P. Collinet, Le Χαρτίον en catalogue des actions dans le droit byzantin;

G. Ferrari, Rapporti fra la letteratura giuridica bizantina e le glosse occidentali con particolare riguardo al liber pauperum di Vacario;

A. Giffard, Jurisconsultes byzantins et actio praescriptis verbis;

Ph. Granić, Das Klosterwesen in den Novellen Kaiser Leon des Weisen (штампано у Byz. Ztschr. XXXI [1931] 61—69);

G. Ostrogorsky, Das byzantinische Steuersystem im Altertum und im Mittelalter (публиковано у часопису Byzantion VI [1931] 229—240);

G. Rouillard, Remarques sur les institutions financières sous les Paléologues;

F. H. Schmid, Der Seelteil (τὸ τρίτον εἰς ψυχικόν) des byzantinischen Erbrechts und seine Entsprechungen im Süd — und ostslavisches Recht;

K. Schweinburg, Zur Soziologie des Thronwechsels von Leon I — Isaak Komnenos (457—1057);

A. Soloviev, Zwei serbische Kompilationen des byzantinischen Rechts;

A. Steinwenter, Byzantinische Mönchstestamente;

K. Τριανταφυλλόπουλος, Die Novellen des Patriarchen Athanasius betreffend die τριμοιρία (публиковано у часопису Byzantinisch—Neugriechische Jahrbücher VIII [1931] 136—146);

E. Bruck, Das Erbrecht der byzantinischen Kirche;

A. Ἀλβιζᾶτος, Κωδικοποίησης τῶν κανόνων;

Δ. Παππούλιας, Περίσυλλογή καὶ ἐπεξεργασία τῶν φιλολογικῶν πηγῶν τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου.

АРХЕОЛОШКА СЕКЦИЈА.

B. Saria, Neue Funde in der Bischofskirche von Stobi;

M. Abramić, Die Wichtigkeit der Denkmäler im Museum von Knin für die Geschichte und Kunstgeschichte des frühen Mittelalters in Dalmatien;

N. Bêlaev, Les plus anciennes icones en Russie;

Fr. Stelē, Byzantinische und byzantinisierende marianische Andachtsbilder in Slovenien;

L. Mirković, 1) Das Kreuz im Schatze des hl. Peter in Rom (штампано српски у часопису Богословље V. [1930] 112—122); 2) Die Engel und Dämonen auf den Kapitälern der St Demetriuskirche des Markus Klosters bei Skoplje (публиковано на српском језику у часопису Старица III сер. VI т. [1931] 1—13);

N. Okunev, Les peintures de l'église de Né-ezi et leur date;

Fr. Mesesnel, Fresken aus der zweiten Hälfte des 12. Jahrhunderts;

VI. Petkovich, Les peintures de l'église de Dečani du XIVe siècle (публиковано на српском језику у овом часопису т. VII—VIII [1929/30] 83—89).

У завршној седници одржаној 18 октобра после подне донесени су ови закључци:

1) Има се основати међународни институт за византиске студије у Атини;
2) Изречена је потреба стварања Corpus epistolographorum byzantinorum;
3) Стварање новог зборника византиских извора са критичким текстом, преводом на модерни језик (француски) и коментаром (т. зв. Corpus Bruxellense, који има да замени стари Corpus Bonnaense који не одговара садашњим захтевима науке);

4) Састав каталога словенских рукописа, који садрже материјал за историју византиског права;

5) Кодификација византиског црквеног права.

За време држања конгреса имали су учесници прилике да виде лепо уређени Византиски музеј, који је иницијативом садањег управника Г. Сотирју подигла грчка влада, што сведочи, да и у Грчкој, где је раније био јавни интерес посвећен скоро искључиво споменицима грчке антике, почиње живље интересовање за византиску прошлост. Музеј садржи низ интересних и лепих објеката византиске уметности.

После закључења конгреса предузети су излети у манастир Дафни, Монемијасију, Мистру и Солун, где су учесницима били објашњени најважнији споменици византиске уметности.

У смислу закључка завршне седнице одржаће се четврти конгрес у Софији 1932 или 1934, а пети конгрес у Италији 1935 или 1937.